

Referat af Frugt- og grøntudvalgets årsmøde 2026

Beslutningsreferat

Deltagere: Strange Hedelund Jonassen, Carsten Søgaard, Flemming Bang Andersen, Axel Månsson, Ann Kathrine Pedersen, Richard de Visser, Dorrit Andersen, Bjarke Jensen, Klaus Søgaard, Birte Brorson, Gitte Hallengreen, Jakob Brandt, Elisabeth Rasmussen, Michael Kjerkegaard, Helge Bülow, Claus Bech, Fredrik Sahlin, Katrine Krøjgaard, Anna Marie Jørgensen, Andres Lassen, Poul Rytter Larsen, Lotte Lei, Rasmus Prehn, Andreas Eising Sparvath og Louise Pedersen

Forperson Richard de Visser bød velkommen.

Dagsorden for årsmødet 2026

1. Valg af ordstyrer, referent og stemmetæller

Dorrit Andersen blev foreslået som ordstyrer – og valgt enstemmigt.

Ordstyreren konstaterede årsmødet lovmæssigt indvarslet. Udvalgets kommissorium har styr på, hvem der er valgbare og stemmeberettigede. Valgkort er udleveret på forhånd.

Louise Pedersen blev foreslået som referent – og valgt.

Andreas Eising Sparvath blev foreslået som stemmetæller – og valgt.

Antal stemmeberettigede: 10

Dagsorden blev præsenteret.

2. Årsberetning om udvalgets arbejde

a. Forpersonens beretning

Richard gennemgik årets arbejde og udviklingen i både udvalget og branchen:

- Frugt- og Grøntudvalget består af seks medlemmer og én suppleant og har til opgave at bidrage med faglig sparring, videndeling og netværksopbygning inden for økologisk frugt og grønt. Årsmødet er for andet år i træk afholdt online, hvilket har øget behovet for at samle avlere i andre sammenhænge, blandt andet gennem temamøder.
- I samarbejde med Udvalget for småskalaproduktioner har udvalget afholdt et åbent møde om Madkulturens analyse af dansk frugt og grønt med stor deltagelse her i januar. Rapporten kan læses her: [Mere dansk frugt og grønt - Madkulturen](#). Analysen viser en lav selvforsyningsgrad: 25 % for grøntsager og 9 % for frugt. Danskernes forbrug er koncentreret om få arter, og kun en begrænset del af det potentielle danske produktionsgrundlag udnyttes. Hvis importen svigtede, ville blot 27 % af forbruget kunne

dækkes nationalt. På baggrund af analysen er der udarbejdet en seks-punkts plan med fokus på forbedrede rammevilkår og udvikling af sektoren.

- På trods af den generelle udfordrende situation står økologien stærkt. Over en tredjedel af grøntsagsarealet og mere end 40 % af frugt-, bær- og nøddearealet er økologisk, og enkelte afgrøder dyrkes udelukkende økologisk. Dette afspejler mange års målrettet faglig udvikling og positionering i markedet.
- 2025 har vejrmæssigt været et godt år for økologisk frugt- og grøntproduktion efter et meget vanskeligt 2024. Sæsonen har været stabil, og der er generelt opnået gode udbytter.
- Blandt de politiske temaer har særligt rammevilkår for økologisk væksthusholdning været i fokus, herunder krav til harmoniareal, som fortsat udgør en væsentlig udfordring. Sagen videreføres i 2026. Ligeledes forventes forbuddet mod dyrkning i afgrænsede bede evalueret i 2026. Økologisk Landsforening støtter ikke en fællesnordisk linje om at tillade denne dyrkningsform efter 2032, med henvisning til økologiens grundlæggende princip om dyrkning i bundjord.
- Debatten om regenerativt jordbrug fylder stadig mere. Udvalget vurderer, at der er vigtige fællestræk og samarbejdsmuligheder, men ser også en risiko for, at økologiens rolle udvandes. Udvalget lægger vægt på, at regenerative principper bør videreudvikles med økologisk jordbrug som fundament.
- Udvalget har haft udfordringer med rekruttering. En ændring af kommissoriet er derfor godkendt, så også ikke-producerende aktører med tæt faglig tilknytning til erhvervet fremover kan indgå i udvalgets arbejde.

Richard de Visser takkede Axel Månsson og Fredrik Sahlin for deres mangeårige engagement og væsentlige bidrag til udvalgets udvikling ved deres udtræden, samt de fortsættende medlemmer for deres indsats.

b. Debat og spørgsmål

Der fulgte en bred og engageret drøftelse af sektorens udfordringer og udviklingsmuligheder, hvor flere centrale temaer gik igen.

Debatten kredsede i høj grad om forholdet mellem økologisk jordbrug og regenerativt jordbrug. Der var enighed om, at regenerative begreber vinder stor udbredelse, men også bekymring for, at anvendelsen ofte er uensartet og uden klare krav. Flere pegede på, at mange regenerative principper allerede er en del af økologien, og at det er vigtigt at fastholde økologien som det faglige og værdimæssige fundament.

Samtidig blev det fremhævet, at regenerative dagsordener kan fungere som indgang til dialog, særligt med nye og unge producenter. Der var dog også en klar opmærksomhed på risikoen for begrebsudvanding og på behovet for dokumentation og troværdighed over for forbrugerne.

Der blev også peget på forskelle i vilkår og udfordringer mellem små og større producenter. Hvor rammevilkår og regulering ofte fylder mest for større bedrifter, er afsætning, organisering og lokale samarbejder centrale temaer for mindre producenter. Samtidig var der en tydelig fælles forståelse af, at sektoren ikke styrkes af opdeling, men af sammenhæng og gensidig forståelse på tværs af produktionsformer og størrelser.

Økologisk væksthushproduktion og gødningsregulering blev fremhævet som et fortsat problemfelt. Nogle erfaringer pegede på vigtigheden af lavere input og fokus på jordens biologi, mens andre understregede, at de nuværende regler i praksis gør etablering og udvikling vanskelig – særligt for nye producenter. Der var enighed om, at reguleringen i højere grad bør afspejle væksthushproduktionens særlige vilkår.

Herefter blev årsberetningen taget til efterretning.

3. Planer for næste års arbejde i udvalget

Richard de Viser præsenterede nogle tanker for det næste års arbejde i udvalget, og inviterede alle deltagere til at komme med input til udvalget også:

- Opfølgning på Madkulturens analyse – fokus på rammevilkår, markedsadgang og styrkelse af dansk produktion.
- Afholde temamøder og fysiske netværksaktiviteter – for at styrke videndeling og relationer mellem store og små producenter.
- Rammevilkår for væksthushproduktion – fortsat politisk arbejde for mere realistiske gødnings- og harmonikrav.
- Arbejde for at regenerativ produktion bliver en del af økologisk produktion, og finde de rigtige samarbejder i det regenerative miljø.
- Udarbejde et åbent projektkatalog for økologisk frugt og grønt, som samler relevante emner og projekter for branchen. Kataloget skal fungere som en indgang til både at videregive idéer og arbejde videre med dem selv.
- Arbejde for at flere primærproducenter bliver medlemmer af ØL – særligt større leverandører og økologiske gartnerier.
- Indlede dialog med organisationer i ind- og udland – for at følge udvikling og styrke interessevaretagelsen.

Herefter havde deltagerne mulighed for at komme med input til udvalgets arbejde. Der kom flere input fra deltagerne:

Dorrit Andersen nævnte at der 5. februar åbnes der igen op for ansøgninger i Plantefonden: [Forside - Plantefonden](#) hvor 50% skal gå til økologien, så der er flere muligheder, for at søge midler til både større og mindre projekter. En opfordring til at søge.

Michael Kjerkegaard orienterede om et igangværende projekt, hvor SDU arbejder med at identificere barrierer for øget anvendelse af økologiske råvarer i offentlige køkkener. Det blev fremhævet, at Københavns Kommune aktuelt har nået et økologiniveau på ca. 70–80 %, og at der på denne baggrund arbejdes med at udarbejde en manual, som skal understøtte andre kommuner og køkkener i omstillingen til økologi. Manualen skal bl.a. adressere centrale udfordringer og give konkrete anbefalinger og erfaringsbaserede råd.

Der var også en drøftelse af forskelle mellem små og større producenter, og hvordan udvalgets arbejde kan rumme denne mangfoldighed. Det blev påpeget, at meget af det eksisterende arbejde traditionelt har haft fokus på rammevilkår og store markeder, mens mindre producenter ofte efterspørger mere konkrete løsninger tættere på hverdagen, herunder afsætning, markedsadgang og videndeling. Samtidig blev det understreget, at sektoren som helhed er tjent med større sammenhæng og dialog frem for opdeling.

I den forbindelse blev tidligere ordninger med mindre projektpuljer nævnt som et eksempel på initiativer, der lykkedes med at samle bred deltagelse, men som også viste de administrative udfordringer ved små bevillinger.

Der blev rejst opmærksomhed på kommende ændringer i kvælstofreguleringen og usikkerheden om, hvordan en mere udledningsbaseret regulering vil påvirke frugt- og grøntproduktionen fremadrettet. Dette blev vurderet som et område, der kræver tæt opfølgning.

På næste udvalgs møde vil udvalget kigge mere konkret på emner for næste år og her tages alle input med.

4. Valg af udvalgsmedlemmer og suppleant i henhold til kommissoriet

Jf. kommissoriet skulle der i år vælges 3 udvalgsmedlemmer for 2 år, 1 udvalgsmedlem for 1 år og 1 suppleant for 1 år.

Medlemmerne fra udvalget Bjarke Jensen, Helge Bülow, Axel Månsson og Mette Meldgaard, suppleant var på valg. Derudover udtrådte Fredrik Sahlin af udvalget.

Bjarke Jensen og Helge Bülow genopstillede, mens Carsten Søgaard og Claus Bech begge havde meldt deres kandidatur.

Ann Kathrine Pedersen meldte sig som suppleant.

Der var ikke andre kandidater og valget blev som følgende:

- Bjarke Jensen, valgt for 2 år
- Helge Bülow, valgt for 2 år
- Carsten Søgaard, valgt for 2 år
- Claus Bech, valgt for 1 år
- Ann Kathrine Pedersen, suppleant

Frugt- og grøntudvalget består herefter af:

- Richard de Visser
- Flemming Bang Andersen
- Bjarke Jensen
- Helge Bülow
- Carsten Søgaard
- Claus Bech
- Ann Kathrine Pedersen, suppleant

Velkommen til de nye udvalgsmedlemmer

5. Eventuelt

Axel Månsson ønskede tillykke til de nyvalgte og de genvalgte og takkede for den tid, han har været med – det er et spændende udvalg, I træder ind i.

Michael Kjerkegaard orienterede om, at han har været hos Jysk Medieproduktion som har en landbrugspodcast og der skal produceres 12 afsnit udelukkende om økologi i 2026, hvor Michael er medvært. Serien vil komme rundt om mange emner indenfor økologien og her vil Michael inddrage og række ud til udvalget ift. input til deltagere. Udsendelsesplanen er endnu ikke modtaget.

Ordstyreren takkede for et godt møde og gav ordet til Richard, som takkede for et godt møde og ser frem til samarbejdet med udvalget, herunder de nye medlemmer.

Ordstyrer Dorrit Andersen

Referent Louise Pedersen